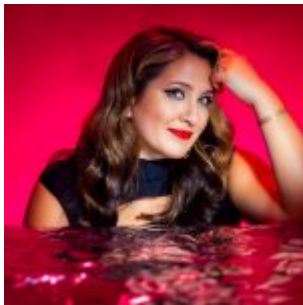

Lietuvybė - tarsi švyturys: „Grammy“ laimėtoja Nicole Zuraitis apie muzikos galią ir neblėstantį ryšį su Lietuva

Nicole Zuraitis - Amerikos lietuvė, „Grammy“ apdovanojimo laureatė, viena ryškiausių šiuolaikinio džiazų žvaigždžių, kurios balsas sugeba nutiesti tiltą tarp žemynų, jausmų ir kartų. Ne mažiau už muziką jos gyvenimui įtaką daro giminės šaknys - gilios, tvirtos ir lietuviškos. Senelio Danieliaus perduotas lietuviybės jausmas, vaikystėje girdėta kalba, lietuviška pavardė ant sportinės uniformos ar klausytojo „labas“ po koncerto - visa tai Nicole saugo širdyje kaip švyturį, jungiantį ją su Lietuva. Šiame jautriame pokalbyje - apie tai, kaip lietuviškos šaknys tampa palaikymo šaltiniu, apie muziką, kuriai skirtas visas gyvenimas, apie skausmo grožį ir kasdienybės džiaugsmą, kuris slypi kavos puodelyje ar globojamo šuns akyse.

Rūta Šutėnė | Žurnalas „Pasaulio lietuvis“

N. Zuraitis senelis Danielius Zuraitis į JAV emigravo su savo tėvais Juozapu ir Ona dar 1909 metais. Tuo metu jis kalbėjo tik lietuviškai. Nicole prisimena, kad savo kilme senelis labai didžiavosi, tai perdavė ir savo vaikams bei anūkams. Amerikos lietuvė sako, kad savo muzikinės karjeros pradžioje nuolat juto didelį tautiečių palaikymą ir iki šiol savo koncertuose dažnai sulaukia būtent lietuvių gerbėjų, kurie, priėję autografo, visada ją užkalbina lietuviškai pasisveikindami.

Esate įstabaus balso džiazų vokalistė, pianistė, dainų autorė ir

aranžuotoja. Šalia to turite ir labai gražią lietuvišką pavardę. Ar kada turėjote dvejonų ją išlaikyti?

Atsimenu, kad augdama mėgau savo pavardę, man labai patiko matyti ją užrašytą ant sportinės uniformos. Jaučiausi pasitikinti savimi, stipri. Mano senelis buvo lietuvis, jis tuo itin didžiavosi. Kai pradėjau savo muzikinį kelią, žmonėms buvo sunku ir ištarti, ir prisiminti, ir užrašyti mano pavardę. Ne vienerius metus svarsčiau pasikeisti pavardę, kad būtų lengviau, bet tada suvokiau, kad aš galiu pakeisti savo puslapio ir socialinių tinklų paskyrų pavadinimus į sutrumpintą variantą *nicole.zi* ir vis tiek išlaikyti savo lietuvišką šaknų palikimą, kuriuo didžiuojuosi.

Nicole su seneliu Danieliumi vaikystėje | Asmeninio archyvo nuotr.

Ką jūs atsimenate apie savo senelį? Koks jis buvo, ką mėgo?

Mano senelis Danielius Zuraitis buvo pirmosios lietuvių išeivių kartos palikuonis. Atvykęs į JAV jis mokėjo kalbėti tik lietuviškai. Kai pradėjo lankyti mokyklą, vaikai

iš jo juokėsi, jis nesuprato, kodėl visi aplink kalba tik angliškai. Jo tėvai buvo kilę iš Nidos. Senelis užsiėmė medžio darbais, jis mokėjo daryti medinės skulptūras, nuolat drožinėjo. Taip pat buvo namų statytojas. Jis pasistatė sau namus, išmokė amato ir sūnų, mano tėvą Brettą.

Mano senelis buvo įstabus menininkas. Ne tik mokėjo dirbti su medžiu, bet dar ir savo malonumui rašė dainas, poetas. Jis buvo ypatingas ir kūrybiškas žmogus. Aš jį labai mylėjau. Kai buvau maža, jis mane bandė išmokyti lietuvių kalbos, vedavosi į visokius lietuviškus susibūrimus. Buvau jauna, labai nesidomėjau, o dabar, kai jau esu suaugusi, suprantu, kad norėčiau daugiau laiko praleisti su seneliu.

Kokios asociacijos jums kyla kalbant apie Lietuvą? Žinau, kad esate čia lankiusis ne kartą.

Taip, esu Lietuvoje viešėjusi keletą kartų. Buvau dukart Klaipėdos džiaz festivalyje, Birštone. Esu grojusi kartu su Kauno bigbendu, lankiusis Vilniuje su draugais. Viešėjusi Nidoje, Trakuose.

Man Lietuvoje labai patinka žmonės. Vilniaus senamiestis yra įstabus, labai ypatingas. Labai žavinga yra ir Klaipėda. Nida man priminė mano senelį, visur daug medžio skulptūrų, drožinių. Tai – magiška vieta. Artimai susidraugavau su vietos muzikantais, instrumentalistais, žmonėmis, kurie pakvietė mane į Lietuvą, buvusiu Klaipėdos meru Vytautu Grubliausku ir jo žmona Inga. Per organizaciją Lithuanian World Arts Council (liet. Pasaulio lietuvių meno taryba) susibičiuliavau su lietuviais, už kurių draugystę esu labai dėkinga.

Viename savo interviu esate pasakiusi, kad lietuvių tauta jums atrodo labai vieninga, stipri, susitelkusi. Pavartojote labai poetišką metaforą, kad lietuvybė yra kaip švyturys. Ar galite plačiau tai paaiškinti?

Aš dėstau Nyderlanduose universitete ir čia yra keletas studentų iš Lietuvos. Iškart pajutau bendrumą su jais, kaip ir jie su manimi, vos tik sužinojau, iš kur jie kilę, nors mano tik dalis šaknų yra lietuviškos kilmės. Mano gitaristas Idanas Morimas pastebėjo, kad kuo labiau aš tampu atpažįstama, tuo didesnė tikimybė, kad po koncerto dalijant autografus išgirsiu „labas“.

Ypač karjeros pradžioje, kai dėjau daug pastangų, kad pritraukčiau žmonių į savo pasirodymus, būtent lietuviai atsirasdavo tarsi iš niekur. Mano gitaristas pasakė,

kad lietuvybė yra kaip švyturys, aš jį uždegu ir visi lietuviai pasirodo ir mane palaiko. Pavyzdžiui, kai viešėjau Kopenhagoje, po pasirodymo man dalijant autografus viena moteris atnešė nuostabių tulpių ir pasisveikino su manimi lietuviškai. Tai yra nuostabu.

Nicole, jūsų balsas yra Dievo dovana, kada jūs ją atradote? Kaip prasidėjo jūsų muzikinis kelias?

Muzika buvo vienintelis dalykas, kuris man atėjo labai lengvai, tai buvo įgimta. Visada žinojau, kad kursiu muziką. Kai augau, nebuvau savimi labai pasitikintis vaikas. Nors nebuvau žvaigždė nuo mažų dienų, nebuvau diva, buvau intravertė ir drovi, žinojau, kad turiu Dievo dovaną. Galvojau, kad jeigu nedainuosiu, iššvaistysiu šią savo dovaną. Galvojau, kad aš tiesiog dainuosiu tol, kol kas nors sutiks už mano muziką mokėti pinigų. Tiesiog labai mylėjau muziką ir dėjau visas pastangas, kad tai taptų mano keliu. Tai užtruko daug metų, bet buvo verta.

O kodėl būtent džiazą pasirinkote?

Kai augau, mano kaimynystėje buvo šauni džiazų stovykla, kurioje ir susipažau su šia muzika. Iš pradžių ji man nepatiko – pasirodė izoliuota, nuobodi ir per daug vyriška. Paskui supratau, kad ši muzika yra tokios daugybės kitų muzikos rūšių pirmtakė. Yra tiek daug skirtingo džiazų žanrų! Supratau, kad man patinka dainų tekstų rašytojai, ir patys geriausi dainų autoriai yra būtent džiazų, tokie kaip Irvingas Berlinas, Cole'as Porteris, George'as Gershwinas. Geriausių dainų rašytojai yra įkvėpti džiazų, pavyzdžiui, Steve'as Wonderis. Mano meilė dainų tekstams ir atvedė į džiazą. O mano meilė balso skambesiui atvedė pas Ella Fitzgerald. Tokia buvo mano meilės džiazui istorija.

Atrodo, kad esate savo muzikinio kelio viršūnėje. Laimėjote „Grammy“ už geriausią vokalinį džiazų albumą, į jūsų pasirodymus ateina daugybė klausytojų, suplanuota daug jūsų koncertų. Žmonės jus myli ir žavisi. Kokie jausmai apima apie tai galvojant, ar įmanoma juos sudėti į žodžius?

Nesijaučiu esanti viršūnėje, jaučiuosi pagaliau pramušusi stiklines lubas. Bet vos tik išlendi pro jas, supranti, kiek daug dar reiks dirbti! Moteriai džiazų pasaulyje visada yra lubos. Man tos lubos jautėsi vien būnant moterimi muzikoje. Dabar yra jausmas, kad, pagaliau pramušus tas lubas, reiks tik dar labiau stengtis ir daugiau dirbti tam, kad mano muzika pasiektų platesnes auditorijas. Mano tolesnis tikslas – toliau kurti džiazą ir ne tik.

Taigi tai ne tik džiaugsmas, kad esate girdima, klausoma, bet ir didelė atsakomybė?

Tikrai taip. Jeigu kurčiau muziką vien dėl apdovanojimų, galėčiau sakyti: viskas, pasiekiau, turiu „Grammy“ statulėlę savo namuose. Mane labiau domina muzikos kūryba, kuri paliečia kitų žmonių gyvenimus. Jeigu su tuo ateina ir apdovanojimas, šaunu, bet tai nėra priežastis, kodėl aš muzikai paskyriau 20 metų. Nėra daug žmonių, laimėjusių „Grammy“ ir tai, kad aš galiu tai pasakyti, yra dovana. Bet tai nelemia nei mano, nei kitų muzikantų karjeros. Žinau, kad yra daug žmonių, kurie sako, tas ar anas niekada nelaimėjo „Grammy“, bet tai nesvarbu, jeigu jis buvo neįtikėtinai menininkas, artistas, muzikantas, jeigu jo muzika kūrė pokytį.

Nicole su vyru Danu Pugachu | Asmeninio archyvo nuotr.

Kur slypi jūsų muzikos galia, magija? Kas jus įkvepia kurti naują muziką?

Gyvenimo įvykiai. Dainų tekstams gimti padeda asmeninės patirtys, išgyvenimai. Kuo tampa vyresnė, tuo daugiau turiu ką pasakyti. Mane, kaip dainų tekstų interpretuotoją, atlikėją, įkvepia tobulai parašyti dainų tekstai. Jie mane įtraukia, užburia. Aš nuolatos atrandu vis naujų dainų, kurių anksčiau nebuvo girdėjęs, nes yra tiek daug gražių dainų žodžių visuose muzikos žanruose.

Kurios emocijos jums asmeniškai sukelia stipriausią impulsą kurti - liūdesys ar džiaugsmas?

Man asmeniškai – skausmas ir jo tyrinėjimas. Tai pagrindinis mano kūrybiškumo katalizatorius. Daugybė menininkų, geriausių dainų autorių moka rašyti tekstus nuasmenintai, atsiskyrę nuo savo sielos. Aš galėčiau, jeigu gaučiau tokią užduotį, parašyti dainą apie džiaugsmą, bet jeigu klausiate, kas mane uždega, įkvepia labiausiai – tai būtų skausmas ir jo tyrinėjimas.

Dauguma mūsų mato gražiąją jūsų pasirodymų pusę - girdi nuostabų vokalą, emocinį gylį jūsų tekstuose, instrumentų skambesį. Kiek visa tai jums kainuoja darbo, pasiruošimo? Kokia viso to kaina?

Pasiruošimas ir darbas yra nesibaigiantis. Mano mėgstamiausia citata yra ši: „Nusprendžiau, kad nenoriu dirbti nuo 8 iki 17 valandų, tad dirbu 24 valandas per parą.“ Tai yra muzikanto realybė. Jeigu mane kas kviečia koncertuoti, man moka daugiausia ne už patį pasirodymą, o už tai, kad aš apskritai galėčiau pasirodyti. T. y. mokama už visą laiką, kurį aš skiriu muzikai kurti, dainoms rašyti, už vizualinius ir garso aspektus, organizaciją, tai apima ir visą reklamą, socialinius tinklus, puslapio turinį, viską, kas padeda klausytojui sužinoti apie mane ir mano muziką.

Kartais žmonės nustemba, kiek kainuoja koncertas, bet jie dažnai nesupranta, kad tie pinigai nėra tik už tas 90 min, kol vyksta pasirodymas ant scenos. Aš neturėjau tikrų atostogų metų metus. Nuo to laiko, kai tapau atpažįstama, sulaukiau sėkmės, neatostogauju, nes negaliu.

Kas tada jums padeda atsipalaiduoti? Kaip jūs pailsite?

Aš nesiilsiu (juokiasi). Jaučiu, kad kopiu į kalvą, dėl daugelio dalykų rizikuojau ir negaliu sau leisti prarasti šio momento. Tad kopiu toliau.

Nicole su vyru Danu Pugachu | Asmeninio archyvo nuotr.

Nicole, kas jus daro laimingą kasdieną? Man patiko trumpas įrašas *Facebook* paskyroje, kuriame apie save rašote taip: aš dainuoju dainas, kepu pyragus, gelbėju šunis, myliu kavą. Jūs taip pat mėgstate šį gėrimą,

kad kavai esate parašiusi net dainą „The Coffee Song“ (I love you a Late).

Mane daro laimingą gyvūnai, ypač šunys. Mes su vyru globojame šunis. Man tai teikia daug džiaugsmo. Ir šiuo metu nekantrauju grįžti namo ir pamatyti savo vyrą, bet taip pat labai trokštu pamatyti savo globojamą kalytę, ji tokia miela. Jeigu aš keletą dienų prie savęs neturiu šuns, tampa nelaiminga.

Savo malonumui mėgstu su vyru išeiti pasivaikščioti, pavedžioti kalytę, pamėtyti jai kamuoliuką, kad ji ją pasivaikytų, nueiti į paplūdimį, pažaisiti tenisą, tokia veikla man labai patinka.

Aš esu didelė saldumynų mėgėja. Anksčiau maniau, kad sergu celiakija, dėl to nuolat gaminau kepinius be glitimo. Dabar kepu nedaug, man tai patinka, bet užima daug laiko.

Man taip pat patinka kava. Mano vyras prieš tapdamas būgnininku dirbo baristu. Jis mane lepina latės kavos menu, ruošia nuostabią kapučino kavą kasdien namuose.

Ar mano minėta jūsų daina apie kavą yra skirta jūsų vyrui?

Taip.

Kokią kavą jūs labiausiai mėgstate?

Kai viešėjau Italijoje, jų espresso kava buvo nuostabi, pasiilgau jos. Bet šiaip kasdien mėgstu lengvo skrudinimo *flat white* kavą. Diena be kavos – neišgyvenama (juokiasi).

Jūs kasdien esate apsupta muzikos. Koks jūsų santykis su tyla. Ar komfortabiliai jaučiatės joje?

Aš praleidžiu labai daug laiko tyloje. Ir mano vyras, būgnininkas Danas Pugachas, taip pat. Kai važiuojame automobiliu, neklausome jokios muzikos. Kai keliauju ir apsistoju viešbučiuose, nejungiu televizoriaus. Jaučiu, kad mano smegenys yra gana apkrautos, nes ten tiek daug muzikos, man reikia tylos. Tyloje aš išikraunu bateriją, kad galėčiau klausytis muzikos vėliau, kurdama, dirbdama. Man reikalinga tylą, nors miegu aš esant baltajam triukšmui. Negaliu užmigti, jeigu būna per tylu.

Aš savo muzikos klausau tik kurdama albumus. Tiesa, yra buvęs vienas kartas, kai 10 kartų iš eilės klausiausi mūsų su vyru parašytos dainos „Little fears“ verkdama automobilyje. Tai nutiko iškart po to, kai gavome „Grammy“ nominaciją už šią dainą kaip geriausią džiazą pasirodymą. Mes to nesitikėjome, nominacija tikrai mus nustebino. Aš klausiausi tos dainos verkdama ir galvojau: „Oho, negaliu patikėti.“

Straipsnis spausdintas metraštyje „Pasaulio lietuvis“, 2025 metai Nr. 588.

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorių.

Žurnalą įsigyti galite [čia](#)